

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4113-001-06/2014

D/14/504

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/504 – Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Zbigniew Dudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90401 z 22 kwietnia 2014r. (dowód: akta kontroli, str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 3 w Zespole Szkół „Rybieńko Leśne” w Wyszkanie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alina Małgorzata Oleksiak, Dyrektor Zespołu Szkół „Rybieńko Leśne” w Wyszkanie (dowód: akta kontroli, str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² przygotowanie Szkoły do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W roku szkolnym 2013/2014 Szkoła zapewniła uczniom klas pierwszych odpowiednie warunki lokalowe i organizacyjne oraz wyposażenie techniczne, zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Posiadała również kadrę nauczycieli odpowiednio przygotowaną do edukacji uczniów sześciolletnich.

NIK zwraca uwagę na nieosiągnięcie dwóch z zalecanych przez Ministra Edukacji Narodowej standardów³, polegających na: prowadzeniu edukacji w klasie I szkoły podstawowej w zespole rówieśniczym oraz zapewnieniu wszystkim uczniom klasy I możliwości korzystania z osobnego komputera podczas zajęć komputerowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie przez szkołę warunków lokalowych i wyposażenia do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

SP nr 3 w Wyszkanie w roku szkolnym 2013/2014 prowadziła po jednym oddziale klas I-III, do których uczęszczało łącznie 65 uczniów, w tym: po 20 uczniów w klasach I i III oraz 25 uczniów w klasie II. Każdy oddział dysponował oddzielną salą lekcyjną. W klasie I uczyły się jednocześnie dzieci sześciolletnio- oraz siedmioletnie (siedmiolletnio- oraz trzynasto- siedmioletnio-).

W roku szkolnym 2014/2015 zaplanowano naukę w czterech oddziałach dla 80 uczniów, w tym: w dwóch oddziałach klasy I – łącznie dla 35 uczniów (23 uczniów – siedmioletnich i 12 – sześciolletnich) i po jednym oddziale klasy II i III. Nauka dla dwóch oddziałów klasy I będzie odbywała się na dwie zmiany w jednej sali lekcyjnej.

¹ Dalej: SP nr 3 w Wyszkanie lub Szkoła.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Określonych w Załączniku nr 2 „Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych” (w pkt 4 i 11 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji”) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977). Dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

Zgodnie ze standardami określonymi w „Zalecanych warunkach i sposobie realizacji” podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych⁴ sala lekcyjna, w której uczyli się uczniowie klasy I składała się z dwóch części: edukacyjnej (wyposażonej m.in. w tablice oraz stoły i krzesła uczniowskie) oraz rekreacyjnej. Meble uczniowskie były ergonomiczne i umożliwiały ich dostosowanie do wzrostu poszczególnych uczniów. Sala była wyposażona w jeden komputer z dostępem do Internetu, sprzęt audiowizualny, licznym i pomoce dydaktyczne. Utworzono w niej kąci tematyczne.

(dowód: akta kontroli, str. 28-41, 87-91)

Szkoła nie otrzymała dofinansowania do wyposażenia i organizacji miejsca zabaw w ramach rządowego programu „Radosna szkoła”. Miejsce takie zostało utworzone we własnym zakresie, poprzez wydzielenie i oznaczenie przestrzeni przeznaczonej do zabawy w korytarzu na parterze Szkoły. Miejsce to nie było wyposażone w pomoce dydaktyczne.

Szkoła dysponowała natomiast dużym placem zabaw (oddanym do użytkowania w IV kwartale 2013 r.), którego utworzenie zostało dofinansowane ze środków ww. programu. Plac ten był wyposażony i dostosowany do potrzeb dzieci w najmłodszym wieku szkolnym. Według protokołu z kontroli wykonania szkolnego placu zabaw z 16 września 2013 r.⁵ odpowiadał on warunkom określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁶.

Przeprowadzone w ramach kontroli NIK oględziny potwierdziły, że plac zabaw był bezpieczny. Plac został wyposażony we właściwe, znajdujące się w dobrym stanie nawierzchnie, trwale i stabilnie zamontowane urządzenia oraz posiadał wymagane certyfikaty dopuszczające do użytkowania. Był ogrodzony i całodobowo monitorowany.

(dowód: akta kontroli, str. 28-31,55-65)

Szkoła posiadała świetlicę szkolną, w której uczniowie pod opieką nauczyciela wychowawcy mogą codziennie uczestniczyć (od poniedziałku do piątku) w zajęciach świetlicowych od godz. od 7.45 do 15.45. Świetlica była wyposażona w stoliki i krzesła dostosowane do wzrostu uczniów klas I-III oraz pomoce dydaktyczne edukacji wczesnoszkolnej. W roku szkolnym 2013/2014 ze świetlicy korzystało 22 uczniów klas I-III (8 z klasy I).

(dowód: akta kontroli, str. 28-30, 35, 42-47, 66-78)

W Szkole znajdowała się stołówka oraz kuchnia wydająca ciepłe posiłki (posiłki dowożone przez zewnętrzną firmę cateringową). Pomieszczenie stołówki oprócz standardowych stolików i krzeseł było wyposażone w dwa stoliki i dziesięć krzeseł dostosowanych do wzrostu uczniów klas najmłodszych. Według stanu na 6 maja 2014 r. ze stołówki korzystało 10 uczniów klas I-III. Uczniowie klas I-III spożywali posiłki w wyznaczonych godzinach, osobno od uczniów starszych klas.

(dowód: akta kontroli, str. 28-30, 34, 79-85)

Zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁷, sale lekcyjne klas I-III były wyposażone w oddzielne szafki dla każdego ucznia, pozwalające na pozostawianie części podręczników lub przyborów szkolnych.

(dowód: akta kontroli, str. 28-30, 32-33)

Uczniowie mieli zapewniony bezpieczny dostęp do pomieszczeń sanitarnohigienicznych przydzielonych do wyłącznego użytku dzieci klas I-III. Chłopcy i dziewczynki korzystali z oddzielnych sanitariatów (dwóch), które znajdowały się na tym samym poziomie, co ich klasy, przy czym łazienka dla chłopców znajdowała się w zasięgu wzroku dzieci opuszczających salę lekcyjną, natomiast łazienka dla dziewczynek znajdowała się na końcu korytarza, poza zasięgiem ich wzroku. Architektura budynku (korytarz w kształcie litery L, łazienki na końcach korytarza, połączenie ciągów wodno-kanalizacyjnych łazienek

⁴ Dalej: podstawa programowa.

⁵ Kontrola przeprowadzona po zakończeniu budowy przez osobę posiadającą uprawnienia do kierowania i nadzoru budowy. Protokół zatwierdzony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej pismem z 29 października 2013 r.

⁶ Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

w układzie pionowym) nie pozwala na to, aby łazienki chłopców i dziewczynek były jednocześnie widoczne z jednej sali lekcyjnej.

Oba sanitariaty były czyste i wyposażone w środki higieny osobistej (mydło, papier), a także zapewniono w nich ciepłą i zimną wodę. Sprzęty (umywalki, ubikacje) stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny były dostosowane do wymagań ergonomii. Każdy z sanitariatów był wyposażony w obniżoną umywalkę z kranem oraz ubikację umożliwiającą wygodne korzystanie przez dzieci najmłodsze.

(dowód: akta kontroli, str. 24-30, 37-40, 86)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W roku szkolnym 2013/2014 w klasie I uczyły się jednocześnie dzieci sześć- oraz siedmioletnie, zatem nie został osiągnięty standard, o którym mowa w pkt 4 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej, w którym zalecane jest, aby edukacja w klasie I szkoły podstawowej odbywała się w zespole rówieśniczym.

(dowód: akta kontroli, str. 125-129)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Zapewnienie przez Szkołę warunków organizacyjnych do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

W roku szkolnym 2013/2014 liczebność uczniów na pierwszym etapie edukacyjnym obejmującym oddziały klas I-III nie przekraczała 26 uczniów w oddziale, co było zgodne ze standardem określonym w „Zalecanych warunkach i sposobie realizacji” podstawy programowej.

(dowód: akta kontroli, str. 8-24, 86, 125-129)

Zgodnie z wymogami „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej w roku szkolnym 2013/2014 edukację uczniów każdego z oddziałów klas I-III powierzono jednemu nauczycielowi – wychowawcy prowadzącemu oddział.

(dowód: akta kontroli, str. 8-17, 23)

W roku szkolnym 2013/2014 z opieki świetlicowej korzystało 22 dzieci nauczania wczesnoszkolnego, w tym 8 uczniów klasy I. Zajęcia świetlicowe prowadziło, w oddzielnych grupach uczniów oddziałów klas I-III i IV-VI, dwóch wychowawców.

Szkoła prowadziła raz w tygodniu dla uczniów klasy I zajęcia pozalekcyjne skierowane do dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych (dla 5 uczniów klasy I), dzieci ze specjalnymi trudnościami w czytaniu (10 uczniów) oraz zajęcia zwiększające szanse edukacyjne (5 uczniów) i zajęcia korekcyjne dla dzieci z wadami postawy (czterech uczniów).

(dowód: akta kontroli, str. 66-79, 87-89, 95)

Stosownie do „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej Szkoła zorganizowała zajęcia dbając o adaptację dzieci do warunków szkolnych. Jak wyjaśniła dyrektor Szkoły, w klasie pierwszej prowadzone są tradycyjne 45 minutowe zajęcia, a nauczyciel w zależności od potrzeb uczniów na bieżąco reaguje na możliwości psychofizyczne dzieci, decydując o przerwach międzylekcyjnych. W czasie lekcji nauka jest przeplatana zabawą. Wychowawca klasy wyjaśnił, że w pierwszych 2-3 miesiącach pobytu uczniów w szkole, podstawą i dominującą formą działalności i aktywności dzieci jest zabawa.

W czasie realizacji treści polonistycznych i matematycznych na prace w ławkach przeznaczano odpowiednio 50% i 25% czasu lekcji. Pozostały czas dzieci spędzały w części rekreacyjnej sali, mając do dyspozycji liczmany, klocki i pozostałe pomoce edukacyjne.

(dowód: akta kontroli, str. 87-95, 130-131)

Zajęcia komputerowe uczniów klasy I odbywały się w raz w tygodniu w pracowni komputerowej wyposażonej w 15 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu.

(dowód: akta kontroli, str.8-17, 96-98, 128-129)

W okresie objętym kontrolą uczniowie klasy I korzystali z sali lekcyjnej zlokalizowanej na parterze oddzielnego skrzydła Szkoły, w którym znajdowała się również ich szatnia oraz świetlica wraz ze stołówką. Jedynie korytarze parteru stanowiły ciąg komunikacyjny dla uczniów klas IV-VI (przejście na halę sportową, stołówkę oraz do biblioteki).

(dowód: akta kontroli, str. 28-30, 87-89)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W roku szkolnym 2013/2014 nie wszyscy uczniowie klasy I mieli do dyspozycji osobny komputer podczas zajęć komputerowych, zatem nie został osiągnięty standard, o którym mowa w pkt 11 „Zalecanych warunków i sposobu realizacji” podstawy programowej.

Dyrektor Zespołu Szkół wyjaśniła, że nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej prowadzi zajęcia z grupą 20 osób w ten sposób, że część dzieci pracuje z komputerem, a pozostałe wykonują inne zadania przy stolikach, po czym następuje zmiana ról.

(dowód: akta kontroli, str. 28-30, 96-98, 125-127)

Ustalono nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

3. Zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześciolletnich

Opis stanu faktycznego

W roku szkolnym 2013/2014 edukację wczesnoszkolną powierzono trzem nauczycielom dyplomowanym. Szkoła zatrudniała trzech nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, z których wszyscy ukończyli pedagogiczne studia magisterskie na kierunku wczesnoszkolnym.

Projekt arkusza organizacji szkoły na rok szkolny 2014/2015 przewiduje pracę czterech nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego, przy założeniu, że jeden oddział klas I-III zostanie powierzony jednemu nauczycielowi. Dyrektor Zespołu Szkół wyjaśniła, że od 1 września 2014 r. zatrudni nauczyciela posiadającego kwalifikacje do nauczania wczesnoszkolnego.

Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego uczestniczyli w formach doskonalenia zawodowego z zakresu metodyki pracy z dziećmi sześciolletnimi: wszyscy trzej nauczyciele klas I-III uczestniczyli w projekcie edukacyjnym pn. „My już jesteśmy gotowi, aby pójść do I klasy, a Ty” realizowanym przez Gminę Wyszaków w okresie wrzesień – grudzień 2012 r. oraz seminarium pn. „Jak wspierać wszechstronny rozwój dziecka” zorganizowanym 25 marca 2014 r. przez Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Sp. z o.o. w Warszawie.

(dowód: akta kontroli, str. 86, 92-94, 99-129)

Ustalono nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocena cząstkowa

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków po kontroli przygotowania Szkoły do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dniamaja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Michał Musioł
Doradca ekonomiczny

.....

.....

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.